

À NOSA 'ERBA

BOS AIRES, MARZAL DE 1956

Año XXXVII — Núm. 499

Os Hespañois e Nós

Non ben os estudantes madrileños abriron unha rinxinela na chouga de ferro en que o falanxismo hespapol apreixos ós povos peninsulares, surdeu de súcato no ambiente da nosa colectivididade a tan meneada ausaquinha da unidade de loita de todos os hespañois pra derrubar o réxime que asoballa a Hespaña. E, naturalmente cando non? anarcorosos apoloquistas da unidade hespapolia ceibando os catro ventos; a súas "verdades", que as veñen recocinando desde o ano 36.

Pra os apoloquistas da unidade hespapolia na loita antifranquista, o único oustáculo, ó parecer, son un fato de pequenezas, de futesas, como eles lle chaman, que os galegos temos de saperar.

Craro está que compre aclarar en que consisten esas "futesas" que fan motivo ó arredamento na acción política de galegos i hespañois.

Non é un segredo pra ninguén o saber que das colectivididades peninsulares é a galega a de maior gravitación na leita empeñada contra o réxime franquista, i o é en razón do seu volume, da sua madurez rotutica i espirito de loita que apula as suas organizações.

O espirito fundamental democrático e republicano que moveu as nosas gentes a porse decididamente a carón dos homes da República, mantevivo e baril ó traveso do tempo, sen cronicaciones nem entreas vergonhosas que manquen a nosa difusión democrática e galega porque temos fe no destino da nosa Patria ó traveso da sua liberdade nacional.

Fronte a este feito incontrovertible que poden decir os hespañois no seu favor? Ula a posición democrática e republicana das súas institucións? Lamentavelmente foron caíndo unha a unha en ringleira nas garras das Falanxes, e foron caíndo, precisamente por falla de espirito zepublicano e democrático dos seus dirigentes.

E' por elo que diante do fracaso da colectivididade hespapolia na loi a contra o franquismo un determinado seitor hispano teima pousarse na forza expresada da nosa colectivididade pra criares dese reto, a costa dos galegos, naturalmente, un movemento antifranquista hespapolio sen hespañois, o que non deixa de sere pavore...

Se sortimos da base de que o Galeguismo é un Movimento patriótico de recuperación da persoalidade nacional de Galiza, de limpia i en rebre esencia democrática e republicana na Terra e na emigración, e no cal teñen cabida todos os galegos "bóis e xenerosos" non importa de que ideoloxía política, dentro dos linnameatos democráticos e republicanos; te concencia plea do seu rol histórico no devir dos acontecementos da Patria Galega i, en consecuencia, sabe moi ben que, a liberdade de Galiza e do seu povo virá polos galegos mesmos, que non han sere os alleos quenos que resolván os nosos problemas. I é así que non pode entrar en ningún movemento d'Unidade Hespapolia onde a persoalidade galega fique difusa ou anulada diante dunhas comenzenzas políticas alleas que ren nos beneficiaran e que findaría por desvirtuar o noso movemento.

Nembargantes, compre deixar sentado que o Galeguismo estivo, i está decote, con todas aquelas institucións ou persoas hespapolias democáraticas e republicanas animadas dun espirito de loita contra a feroz ditadura que aterrillou a Galiza i Hespaña, mais pra elo, conservando decote a mais ausoluta liberdade de acción.

Esta nosa posición crara e firme enxerguea e comparta doadamente a colectivididade galega de Bós Aires tradicionalmente galeguista e republicano, manifestada baril e amplamente na súa adhesión á República e apropi da Autonomía de Galiza; nos dramáticos acontecementos da guerra civil hespapolia coa sua xenerosa e total movilización na axuda moral e material a Hespaña leal; e na attitude baril de repudio ó réxime feixista que aferrolla os povos galego, vasco, hespapolio e catalán pende fai dazaoito anos.

Hespaña i-o Marrocos

Tras breve negociacións entre o sultán Ben Yusel i o goberno de Paris, o Marrocos francés acaba de conquistar unha amplia autonomía. Tan ampría que lle permitirá ademais administrar a súa economía, dispor das súas relacións exteriores i organizar o seu exército como un Estado soberán. Este corquerimento, sitúa ao povo marroqui a un paso da independencia total, a cal non tardará en outer.

i-o Marrocos hespapol? Pouco ánodos da concreción do acordo de Paris, o Caudillo coa súa "infalible" visión política, declarou adevertindo a França, que o povo marroqui non estaba ainda preparado para recibir a súa independencia. Lera mester ir modifio na concesión de atribucións políticas. A subestimación das facultades de governo dos marroquis, non era más que unha argucia para non concederelles a liberdade. Nós sempre pensamos que un povo sendo ye...

(Vea a pág. 3a.)

A FOLGA DE ESTUDANTES

SOLUCION' ALAESPAÑOLA'

Despois de vinte anos de sanguinaria opresión, o falanxismo acaba de amostrarnos nidiamente a súa fundamental esencia negativa, que fixo querer a Hespaña a trasmundo do mundo, illada co seu fanatismo crásico en concepcións filosóficas, políticas, sociais i económicas xa desbotadas por todos os povos civilizados.

Afegadas en sangue as folgas de Cataluña e Vasconia, sin preocuparse de achear remedio os motivos que as orixinaron, son agora as xuventudes universitarias as que acaban de pór novamente de manifesto a función negativa do falanxismo no desabrocho da vida hespapolia. A protesta estudantil non é un feito illado i-sporádico tardido por mor dun factor casual, senón que é a culminación dun proceso de descontento coas normas falanxistas, que ven insinuándose desde hai tempo e tea adquirido carácteres de sinalizada importancia, que pode sintetizarse como expresión colectiva dun desexo de recuperación das liberdades conculladas polo falanxismo e que pode simbolizarse nun tituto do mentado artigo de Marañón: "Eu son liberal".

Xa en ocasión da morte de Ortega e Casas — que o falanxismo quixo aproveitar cínicamente para propaganda — se puixou en evidencia a disconformidade da xuventude universitaria. Os estudantes, que non se sumaron os altos oficiais, os poucos días acudiron en centos e cemiterio a render un sincero homenaxe ao ilustre pensador, no que o prestixioso escritor Xulián Marias expuxo o pensamento dessa xuventude universitaria, orfa de verdaderos mestres e anelosa de retomar o camiño do pensamento liberal que anima toda a súa obra filosófica.

Todo eso foi visto craramente polo reitor da Universidade Central, Luis Entralgo, de recoñecida obsecuencia franquista, que fixo un chamado de alerta no desexo de evitar un "desviacionismo do pensa-

a súa disconformidade cos "amo" a do pensamento na Hespaña francesa e o seu anelio de reconciliación e sinalización ese interme que consideramos como entronostro a importancia da situación planteada e a certeza dos nosos suíces cando denunciamos a crise do nefasta aición do falanxismo.

Dixo Luis Entralgo no seu informe que "como ocorren en Europa, perante os derradeiros douscentos, a moedade estudantil refresca o estado de opinión pública, xiensa latente na sociedade a que pertence ou expresa previamente", para concluir que a conducta insatisfactoria das autoridades hespapolias creou unha intrasquilidade estudantil que ven orentando a moedade "hacia sistemas políticos que ofrecen xusticia social e verdadeira participación na vida pública e na ampliación do horizonte profesional, que hoxe está tan limitado para a maioría dos mozos hespapolios".

Mais nido e preciso é ainda o informe cando manifesta as rodas: "O fermento político obedece, por enriba de todo, a un forte escepticismo sobre o futuro de Hespaña i-a falta de decisión manifestada polo goberno na soa acción do problema que afecta a vida social, espectacular e ademais político".

Todo esto, que coincide coas críticas que perante anos viños facendo o falanxismo, resulta outamente significativo posto en boca dun franquista tan reconhecido como Luis Entralgo. E ainda máis significativo resulta a comprobación constante da veracidade de tales co evolucións dos acontecementos producidos na Universidade Central, cando os estudantes de Dereito derrotaron os falanxistas na votación para elección do representante do sindicato e máis tarde fixeron frente as súas provocacións para anular as eleccións e impor polo terror o seu candidato, coas alternativas xa coñecidas por todos.

Diane a gravidade e transcendencia dessa protesta estudantil automática dos sentimientos que animan a todalos povos da península, os falanxistas reaxeron como sólo é capaz o espírito cerril de Casas. En vez de buscar a raíz dos males para tratar de remediarlos, elles miran os que descubren esos males e cébanos pola borda. Así, destituyeron os reitores das universidades de Madrid e Salamanca, que souperon ver o grave problema que vive o país, destituyeron o Ministro de Educación por "blando", e até destituyeron o Ministro de falanxe, por non haber sabido controlar doidamente os estudantes e facerles aceptar mansellóns os delegados sindicais nomeados a dedo que hoxe controlan todalos sindicatos verticales hespapolios. No seu lugar puxeron a ese tal Arrese, de mentalidade tan fechada e cerril que tiveron de retiralo no 1945, cando a derrota mundial do feixismo, non oporse os cambios que se consideraban indispensables para disfracar un pouco o descarado totalitarismo do réxime.

En fin, como non podía ser menos, falanxe sigue fidel os más puros principios da mentalidade castián e sigue resolvendo os problemas "a la española". Hoxe, como na idade media e como sempre, o seu norte e guía sigue sendo "sostenello e no enmedallo", bárbaro aforsmo que nun mañan lumioso teremos de borrar para sempre os demás povos peninsulares, suprimindo esa hexemonía dunha minoría incapaz de seguir o compás de tempo e da evolución da humanidade.

CASTELAO

Galiza ó traveso de todas as épocas da súa historia sempre se destaca pola ringleira de homes ilustres que, nos máis diversos aspectos da actividad humana acudaron sona e renome impermeadeiros: Paulo Orosio, Prisciliano, San Dámaso, Teodosio, Xelmírez, o Conde de Trava, o Conde de Lemos, os Andrade e muitos más que porfiamos nomear, son proba concurante deles. . . . .

Na época moderna inda se acentuou mais esta particularidade de criadora do noso país onde xurden decote figuras que gravitan de xeito decisivo na vida política, literaria, artística i en xeral da Península.

Nembargantes, e apesar de deste feito, a mis e realidade para o noso país é que ren lle serve este constante xerminal de homens esgrevios xa que na caxexa súa totalidade esqueceronse que eran nados nunha Patria submetida a un poder alleo, asoballador.

Esqueceronse que o redor deles, morava un grande povo, orfo de toda orentadora guía apropiada da súa redención.

Esqueceronse da súa fala perseguida e proscrita dos meios e círculos de cultura. Esqueceronse enfin, que Galiza ten unha Historia, unha cultura e unha tradición tan honrosa, tan esgrevia e, polo mesmo, tan suscetible de perfección como a que máis.

Pero non todas son certamente, dende o aspeito patriótico, figuras negativas para o noso país. No seu pasado, xurdiron os Precursores que se deron a nobre tarefa de empular todos os nosos atributos nacionais acendendo pra si e a Patria, crescente gloria.

Continuando a traxetoria deste esforzado fato de paladins dos dereitos do noso povo, xurdeu vigorosa e señera a figura de Castelao, que parés predestinada por misterioso poder telúrico a eisteriorizar o sentir, o pensar, e o vivir da Galiza eterna. Eis a superioridade de Castelao, figura cuma da nosa Historia, queixa arte e servizo do seu povo; fixo literatura pra educar o seu povo; fixo política pra redimilo e libralo da esplotación allea.

Castelao naceu, viven e morreu fidel o seu destino; que é tamén o destino do povo galego: labrego, marinero emigrante...

A figura de Castelao medrará até se trocar en símbolo da nosa nacionalidade. Ele será o luceiro que ha guiar o devir do noso povo polos camiños da súa gloria futura. Neste novo cabodao do seu pasamento rendemoslle o noso queiro e homenaxe emocionado do noso sentir de galegos fieles a nosa Patria de ourives, a única Patria dos galegos, Galiza.

O MILLOR CHISTE DO ANO... Na xuntanza de prensa ós corresponsais estranxeiros oferecida por Franco, é referirse a Unión Soviética dixo moi pimpante: "Na miña opinión persoal, coido que Rusia troucou como consecuencia da morte de Stalin e a climinación de Beria. E por ello, que xurdou un troque fundamental no sistema ó intervir o exército no goberno de Rusia. Porque —engadiu moi rufo o Caudillísimo— os militares somos moi parecidos en todo o mundo naquela de que nos gosta a liberdade... (?)

NUNHA PRESTIXOSA revista galega desta capital co gallo de se estar a cumprir o centenario do grande músico Chané, aparés nunha nota que, de tomar ó pé da letra o que o autor escribe, teriamolle de decir algunas cousas que posibelmente íñera ou non quixo reparar nelas.

Enceta a devandita nota nos termos seguintes: "Este año de 1956 si los gallegos supiéramos honrar dignamente a nuestros valores, sería el año de las gozosas commemoraciones"...

Evidentemente, o manifesta mal xenio do autor da nota, levouna a unha precipitación innecesaria e inxusta. Porque outro galo lle cantaría se en vez de escribir "Este año de 1956 si los gallegos supiéramos honrar dignamente" etc., puxera: Neste ano de 1956 os gallegos teremos ceasión de commemorar etc., non mancaría a suscetibilidade dos emigrados. E pense o que lle peta o autor da nota, coidamos que é un tanto aventurado por en tela de xuizo a concepción patriótica e os seus deberes coa Terra dos emigrados galegos de Bós Aires, o que nos leva a pensar, que este señor chegou de turista as Indias Owendais hispánicas e, cara está, non pescou a Galiza Emigrada, a Galiza Ideal de Castelao...

MAIS ADIANTE, na nota en cuestión, eicrama o autor todo ele poñido de santa indiñación: "Digamos finalmente que cuando la pérdida de Cuba por la intervención cobarde de los Estados Unidos"...

¡Tate tate! ¿De veras Don Fulano que vostede doise da perda de Cuba? Non nos colle de sorpresa, non. I elo, non fai máis que confirmar certas coincidencias cos hispanitas que sinten saudade dos pendóns imperiais con águias bicéfalas portadas con man de ferro por Dofia Isabel...

¡AH! E APROPOSITO de Coronel Ortiz... Que quén é este personaxe? Pois Coronel Ortiz, así gordecho, con esa faciana de papabrevas tan que aparés na litografía da época, é un dos cententa e tantos mil galegos que non ben destetados liscaron da Terra pra non lembrárense más deixa, salvo, craro está, no caso especial dunha alta de diputado.

E que fixo aprol de Galiza o Coronel de marras pra merecer os homenes da nota e ser considerado como un ilustre ourensán? Nada. ¡Se polo menos houbera inventado o lápiz a bolilla!...

Coronel Ortiz naceu o 26 de Outubro de 1853 en Santa María de Guntín (Ourense), e sendo inda un ríllote foi levado polos pais a vil e certe.

Ali estudiou recibindo de bachiller en filosofía, de dereito civil e canónico, e non sabemos cantas cousas máis. Polo que se olla, todo un mozo estudo. Foi liberal do grupo que capitaneaba Castelar; escriben artigos políticos nos xornais e, como tantos galegos residentes nos Madrids, chegando o intre, lembrouse de Galiza pra facerse nomear diputado "a la española" por Mondoñedo.

Polo que se olla, "ná de ná"... Quer decir: "Ná de ná", mais amoño. Porque, quén nos dis que o autor da nota non "desenterrou" a este gordecho e pacífico persoaxe por pura cábala?...

LOURENZO FRAGOSO.

SANT-IAGO G. NOLLA

No p^o do mes de xaneiro, faleceu nesta capital apóis dunha alonxada e doiosa doença, o aferiado e rexio patriota galego Sant-Iago G. Nolla.

Nado no Ferrol a principios de século, emigrou a este país radicándose na capital. E inda non cumplira os dezacito anos cando o seu inquedo e xurdío patriotismo levouno a porse en contacto cos homes que naquela hora interpretaban os ideais dunha Patria Galega ceibe e soberana.

E así, que Sant-Iago G. Nolla foi un dos fundadores da histórica "Sociedade Nacionalista Galega PONDAL" que, con Vicente Barros, Zapata García, Lluís Pérez, Lamas Barreiro, Moisés Presa, Manoel Oliveira, Ramón Ibañez, Paco Sánchez, Clemente López Pasarón, Manoel Uxío Marcos, Camilo Cantón, Ur-

bán Hermida, Xosé Barril, Daniel Nogueira, Ricardo Flores, Lois Ares, Manoel Salares, Eladio Lousada, Antón Castro, Ramón Alonso, Bernardo Souto, Antón Seixo e Xosé Domínguez, e aleivosamente fusilados en Tui polo falanxismo hispánico, e outros, foron os precursores en América do nacionalismo galego.

Porque inda que de vello boube en Bós Aires e en outras cidades americanas homes e entidades que encetaron un ronsel de galegideade, foron os homes da "S.N.G. PONDAL" que, con craro senso da realidade nacional do noso país encetaron barilmente o primeiro movimiento político enxebremente galego; que levaron a rúa e dende a valente tribuna de "A FOUCÉ" os antecedentes nacionaes de Galiza e as arelas de liberdade pra o seu povo.

Os comezos foron duros pola incomprendición das nosas xentes deputeradas por mor dun hispánismo serodio e falso. I é por elo que, o nacionalismo galego daqueles históricos intres, tiña mestor de idealistas do tempo de Nolla pra levar adiante sen desmaios nem claudicacións, o movemento patriótico encetado que tanto había de gravitar no devir —hoxe presente— da nosa colectividade.

Que acougue en paz neste chan de liberdade o rexio patriota e amigo.

GALIZÀ PRA OS GALEGOS

por
BIEITO CUPEIRO

doadamente enxerguemos a orixe dos nosos problemas, máis nos convencemos de que a Galiza lle non queda outra perspectiva de solución dos mesmos, que na separación total do Estado hispánico. A nosa Terra é unha perfeita nación con todas as modalidades, necesidades e problemas que de tal feito remanecen. Esta realidade, que reconhecen todos, posuen unha elemental capa-

cidadde política, faise mestor complemental facendo uso dun dereito indiscutible: o de crear e dispor dos seus propios instrumentos de goberno, e decir, orgaizar o propio Estado.

"Galiza é a única patria dos galegos", e a ista indiscutible realidade temos de axustar a nosa conduta e queremos concretar en feitos as areás de progreso e redención dos nosos eidos. Pretender buscar soluciones por roteiros tripados en 473 anos de fracasos, perpetuando o desbaraxo, é reacionario e cavernícola; só nos levará a novos desastres, fracasos e desilusións.

DIXO CASTELAO

Os galegos non discutimos o dereito de Galiza a ser unha nacionalidade, porque Galiza xa é unha nacionalidade. Discutimos o dereito que, como tal se lle deba, e exercemos un dho cando reclamamos ese dereito. Galiza, pois, pode enfrontarse co Estado hispánico, en demanda dos dereitos que Castela lle usurpou e

A. B. C. de Corcubión lexiu novas autoridades

O 25 de xaneiro próximo pasado, A. B. C. de Corcubión en Xuntanza Xeral escolleu novas persoas que han rexirén os destinos desta prestixiosa e progresista entidade galega perante o período que se enceta, recaendo os nomeamentos nas seguintes persoas:

Presidente, Don Serafin Aguiar; Vice Presidente, Don Perfecto López; Segredario Xeral, Don Ricardo Montero Trillo; Pro Segredario Xeral, Don Xosé Canosa Canosa; Tesoureiro, Don Manoel Canosa Puentes; Pro Tesoureiro, Don Xulián Ibarra; Contador, Don Xosé Lema Novo; Sub-Contador, Don Emiliano Santamaría; Bibliotecario, Don Francisco Fernández Villar; Vocáis Don Manoel Lema Leis, Don Delfín Sanchez, Don Manoel Baço, Don Manoel García Varela, Don Francisco Soto, Don Xaime Arán González, Don Manoel Pereira Santos.

Comisión Revisora de Contas: D. Manoel Piñeiro Caamaño, D. Xesús Villar Canosa, D. Francisco Piñeiro Caamaño, D. Maximiliano Suárez, D. Xosé Rivadulla.

D. PEDRO CAMPOS COUCEIRO

O dez do derradeiro mes de xaneiro cumpreste o segundo aniversario do falecemento de Don Pedro Campos Couceiro, prestixioso membro da colectividade galega de Bós Aires.

Don Pedro, que foi unha das figuras más queridas e respeitadas da colectividade non somentes pola alongada e meritaria actuación que no seo das diversas entidades foi desenvolviendo senón que, de xeito fundamental a súa rexia figura de patriota galego interpretando con eridade e barileza as labours apropiadas de Galiza, perfiliouse inmediatamente no xornalismo, na tribuna e en todas aquelas actividades societas en que lle tocou atuar onde a súa figura de patriarca galego era querida e respeitada.

Revisores de Contas: Don Manoel Caamaño, Xosé R. Amor, Don Pedro A. Jurado.

Desexámosselle as novas autoridades das grandes e significativas éxitos acarón do noso Centro Galego e de Galiza.

usurpa, porque os necesita para pór a producir todos os atributos da propia nacionalidade e crear a civilización que a súa cultura determina. Se os dereitos das nacionalidades están hoxe recoñecidos pola conciencia internacional é porque tamén se lle acordan deberes indeclinables a prol da civilización. Eiquí é doido que un castelán nos pergunte se Galiza non ten deberes que compartir con Hispánia, e nós responderíamos que sí, pero sólo cando o Estado hispánico respeite a persoalidade e os dereitos naturais da nación galega. Porque se Galiza ten deberes que compartir con Hispánia tamén ten deberes que comprar coa Humanidade; e os galegos somos universalistas primeiro que todo. Galiza ten o deber de contribuir á civilización universal e as súas obrigas escoden de marco do Estado a que pertence. E somentes preservando as nosas enerxías autóctonas, a nosa capacidade creadora, é como poderemos contribuir á civilización universal, incorporando a ela as nosas creacións inéditas. Esto imponemos a obriga de sermos cada vez máis galegos. O "enxebrismo" ten este outo senso de humanidade, que non saben ver eses homes mediocre do "rexionalismo ben entendido" e panistas, os do "primeiro hispánico e despóis galego". O nogu deber nacional obriganos a conservar e a desenrolar a tradición galega na fala, na arte, no pensamento, no deber, no traballo, e a botar abaxo todos os impedimentos que se oponan a elo, sexan os que foran.

A Agrupación "Galicia" escoilleu novas autoridades

O 16 de nadal p.pdc, en Asamblea xeral a Agrupación GALICIA escolleu novas autoridades ficando constituídas de seguinte maneira:

President, Don Xavier Vazquez Iglesias; Vice Presidente, Don Victoriano Ares Barcala; Segredario, Don Abelardo Estevez; Pro Segredario, Don Manoel Vaamonde; Segredario d'Aitas, Don Ramiro Abades; Tesoureiro, Don Aniceto Obarrio; Pro Tesoureiro, Don Xosé Pinto.

Vocais Tidoares: Don Pedro del Rio, Don Xesús Gato Lopez, Don Adolfo Calveiro, Don Anxel Romeo Lojo.

Vocais Suplentes: Don Amador Sampedro, Don Anton Barros, Don Xesús Fernández, Don Eliseo González, Don Antón Fernández Alén.

Revisores de Contas: Don Manoel Caamaño, Xosé R. Amor, Don Pedro A. Jurado.

Desexámosselle as novas autoridades das grandes e significativas éxitos acarón do noso Centro Galego e de Galiza.

Irmandiños: O Vernes 20 D'Avril as 21,30 hs. a Irmandade Galega Realizará Asamblea Xeral co Gallo D'Escoller Novas Autoridades ¡NON FALLE!

Castela, Cervantes I-os Galegos

Ainda quedan algunhos galegos (feliamente poucos) que soen falar do "grorioso manco de Lepanto" de xeito louvancioso. Pra istos poucos galegos desnorteados conven deñar nigo que os desmonte da xumenta cervantina. Iles faga comprender a reiaidade do que o tal Cervantes dixo en col de Galiza e dos galegos. A iso imos, aínda que sea con poucos detalles, por falla de espazo.

Cando Galiza e Portugal tinhan producido xa iso milagre dos Canclieiros, cando Afonso X, o sabio e apóstol, o seu fillo, tñan xa bebido na fonte pristina da poesía galega, cando don Íñigo López Mendoza (Marqués de Santa Illana) xa fixera xermelar o seu Irismos nas canções creras da lírica gallega e pregara que ora fuesen destos reinos (de Castela) o de la Andalucía, o de la Extremadura, todos los poetas, xogares e dezidores, todas sus trovas e versos fazian en lengua chamada galega, o portuguesa", non fallou o escribidor castelán que calificase a Galiza de "tierra nunca fértil en poetas", nin fallaron os que motraban aos galegos con toda eras de alcumes despectivos. Todo isto en Castela e por xentes de Castela.

Entre os nemigos da nosa terra e meira liña Cervantes, do que hai das xentes galegas, atopouse en pirquens dicen que foi "grorioso" o que foi "manco", tamén hai algúns que afirman que o de "grorioso" ten os seus mais e os seus menos e que a "manqueira" de que padescen non ll-a ocasionou un turco en Lepanto, senón un galego nunha Horna de soldados mal comidos e mal bebidos. Quizabes isto derredore seja certo a xuzgar polo odio e xenreira que o tal Cervantes amostrou sempre deicos galegos, pese a que os seus dous apelativos (o Cervantes i-o Saavedra) son tan galegos polo seu orixe como o crásico Carballeira.

O certo é que este famoso autor de una obra de valemento, e de muitos enxeños inmorres que non valen ren, pese a que alaudaba con submisa homildade a un galego (o Conde de Lemos), despachouse ao seu gosto tratando aos galegos, en xeral, con calificativos tirentes e despectivos, quizabes pra quedar

ben coas xentes de Castela e poñerse a tón con elas, n-ise senso. Vé xase unha amostra do que decimos: Nun conto de mal gosto, inmoral e sempre, como casi todal-as suas "novelas exemplares", titulado "La Tia Flingida", cando lle fai falar á vella alburgueira, adoutriñando a suposta sobrifa sober como ten de tratar aos supostos cabaleiros que a visitan, ou a visitarán para algo "non sancto", fallle decir así: "Advierte, hija mía, que estás en Salamanca, que es llamada en todo el mundo madre de las ciencias, y que de ordinario cursan en ella y habitan diez o doce mil estudiantes, gente moza, antojadiza, arrojada, libre, aficionada, gastadora, discreta, diabólica y de buen humor. Esto es lo general; pero, en lo particular, como todos por la mayor parte son forasteros y de diferentes partes y provincias, no todos tienen las mismas condiciones".

E, boa coñecedora, sigue decindolle á "sobrifa" como son os homes de cada unha das "partes e provincias" atópando que todos teñen defectos, pro, tamen virtudes compensatorias d-aqueles, que se deben ter en conta; i-ó remate esprássase así en col dos galegos: "Los gallegos no se colocan en predicamento, porque no son alguien". Ben é certo que aos esturianos e portugueses non os deixa muito mellor, pro, atópalles algo de bon. Os galegos nada.

De Castela e dos seus persoais non ten visto sempre a expresión da mala inquina que ali se nos ten aos fillos de Galiza; de Castela e dos seus escritores, más ou menos célebres e "groriosos" coma Cervantes, Alarcón, en "El Capitán Venero" chámallo "monstruo de Mondómedo" a unha criada galega que hai na casa en que se acubillou o capitán; os saineteiros madrileños téñinos dito nos seus enxendros teatrales milleiros de cousas ofensivas e rediculas, con ese humor propio da Gran Via, enxendrado polo vento catarroso do Guadarrama. Ainda hoxe persiste ese morboso gosto dos casteláns, que teñen nos ferir e pornos na picota do ridículo. Fai apenas dous meses, ao ser recibido como membro da Real

Academia Naquin Calvo Sotelo (galego de nacemento e por accidente) había no casal da "docta" multa xente especialmente persoalidades galegas (tamen, quizabes, por accidente) e muitas damas das calas unha, seguramente mui "españolista", un tanto amoscada pola persencia de tantos galegos, escramou: "Esto huele a pote galligo". Craro está que a tal dama demostraba seu disgusto porque non illa a gazpacho, ou a sopas d-engrande en barbecho.

Esculcando un pouco nas obras dos escritores casteláns atópanse muitas expresións ditixidas en contra ás xentes de Galiza, considerándolas inferiores; e nisiquera o país galego, como comarca, rexión, ou simpremente terra, se libra d-esa despreciativa insolencia castelán que traduce xenreira, roncor e carencia absoluta d-esa tan cacareada fidalgaria de que tanto se falou, e se fala, en Castela. Ben que é axiomatico que soio se desprecia aquello que se non pode abranguer e que, por outra banda, non se coñece ni se ten noción exáltica do que é nem de que repersenta.

Por iso o desprecio i-esa orguleza de unha suposta superioridade rexisteria, que non o é máis que en teoría. Alguén ten dito que a ignoranza é moi estrevida. Nós coñadamos que así é n-efento.

ABELINO DIAZ.

VERDADES DE A PUÑO

Nunha xuntanza de prensa dada polo "premier" exixio a xornalistas americanos, o referirse ó "colonialismo" dixo o seguinte:

"Non coñecemos a Rusia, non temos ningún vincello con ela. Endexamáis estivemos ocupados polos rusos ou dominados por eles, decete estivemos contra o colonialismo británico e sempre tratamos de desfacermos da súa dominación. E por ello, que o noso nemigo natural é Gran Bretaña".

Abofé que o "premier" exixio dixo unha verdade meirande que un tempo i, esta rotunda verdade moi ben podemos os galegos, apricala a España, nemiga tradizional de Galiza e o seu povo. E decimos isto, pra os galegos servilizados incapaces de sentiren a Pátria Galega en toda a súa significación e profundidade.

A partir do ano 1483, Galiza deixou de sere un país ceibe. Os reis Católicos foron os verdugos da súa liberdade.

Impuxéronos as súas leis e arruinaron a nosa economía. Asoballaron a nosa cultura e proscribiron o noso fermoso e culto idioma pra impornos polo dereito da forza, o castelán, o idioma deles, dos nosos asoballadores. E si ben é certo que fracasaron na criminal teima de assimilarnos, non é menos certo que desvirtuaron a nosa cultura que floresceu con lúa propia e esplendente na Edade Media. E nós, os galegos que arelamos unha Galiza NOSA, culta e progresista, temos a obriga e o deber de colaborar no seu renacemento e recuperación.

A nosa dependencia do malfadado imperialismo hispánico levounos a participar nas atoladas aventuras guerreras de Flandes, da contrarreforma, nas guerras de independencia dos países sulamericanos, Filipinas, no desastre de Cuba, Marracos e, finalmente, na sanguinaria guerra civil cujo LEI MOTIV (ARRIBA ESPAÑA UNA Y GRANDE!) foi oporse a liberdade nacional de Galiza, Cataluña e Euskadi.

Emporio que a baril i enerxica resposta do "premier" exixio en col do colonialismo os xornalistas americanos, non pode por menos de afitarnos ós galegos un vieiro na nosa recuperación nacional: situarnos fronte ó noso nemigo tradizional pra saber a que aternos e xa teremos percorrido un bon treito no espiñoso camiño da nosa liberdade,

Lea e suscríbese a

"Galicia Emigrante"
A Gran Revista Galega
de América

T. E. 27-4311

A Colexitividade Galega Lembrou a Castelao no Cabodano da sua Morte

Como en anos anteriores, o cabodano do pasamento de Castelao mobilizou a todolos galegos de Bós Aires identificados cos deus da Patria, que acudiron a rende o seu homaxe o persoal desaparecido, runha rinnovada eisprisión de fe nos destíños da Terra e de identificación cos idéas dese gran galego.

Os distintos órganos de prensa da colexitividade galega dieron na súa hora información detallada da resonancia acadada polos distintos atos programados con ese motivo, polo que aquí limitámonos a dar unha breve notiza dos mesmos.

No panteón do Centro Galego tivo lugar un emotivo alto que xuntou as representacións do Centro Galego, da Comisión Intersociedad e de outras moitas entidades galegas de cidade, que acudiron a dpositar ofrendas florais no sartego de Castelao. En esa ocasión pronunciaron sentidos discursos o señor Daniel Calzado, Vice-Presidente do Centro Galego de Bós Aires, e o irmán Avellino Díaz, que fixo unha fermosa evocación do persoal galeguista, coa súa misión profética da redención do noso povo e da nosa Patria.

Organizada pola Comisión Intersociedad tivo tamén lugar no casal do Centro Pontvedrés unha conferencia a cargo do Dr. Núñez Búa, co tema "Vida e Paixón de Castelao", na que o orador analizou distintas facetas da súa vida dende os anos mozos, como estudiante, dibuxante, escritor e político, sempre co espírito acceso de amor a Terra, interpretando con fidelidade sin igual

os seus ancelos e os seus sentimentos. Analizou en forma especial a acción política de Castelao e o seu aporte o movemento nacional galego, para destacar as súas duas obras marxistas escritas en Bós Aires, "Sempre en Galiza" e "As Cruces de Pedra na Galiza". Presentando o orador, falou o segredario do Centro Ourense, irmán Valeriano Sá, co que lembrou a chegada de Castelao a Bós Aires e da súa labour na Galiza emigrada, trazendo unha semblanza do Dr. Núñez Búa, de longa e fructífera acción galeguista, que ven desenvolviendo unha labour de outas proxeccións como inspirador e principal animador do Instituto Arxentino de Cultura Galega.

As audicións radiais "Galiza Emigrante", "Recordando a Galiza" e "A Voz de Galiza" adicaron programación especiales e de outa xerarquia a honrar a Castelao no cabodano do seu pasamento, reproducindo algunhas anacostas de obras e traballo seu. En Montevideo a audición "Sempre en Galiza" rendiu tamén un eisprativo homaxe, coa intervención do Dr. Lois Tobío un dos máis destacaos intelectuais que en estas terras de alem do mar traballan a prol da Patria.

Todas as publicacións galegas de Bós Aires tiveron unha lembranza especial para Castelao, para a súa obra e para a súa predica galeguista no seo da nosa colexitividade, mencendo especial mención os numerosos estraordinarios preparados por "Opinión Gallega" e "Galicia", con abundantes colaboracións e amplia información dos altos realizados.

PARA OS LITERATOS DE CARTÓN

O Islandes Kíjan Laxnes, Premio Nobel de Literatura

Según informou a prensa diaria, o Premio Nobel de Literatura para 1955, foi conferido ao islandés Kiljan Laxnes, quen adicou a meirande parte da súa obra literaria a describir a vida cotián das xentes da sua patria, esa illa nórdica nos confines do mundo habitado, fixo reñer a arte épica narrativa en Islandia e dou trascendencia universal aos problemas económicos e sociais das suas xentes, co seu verbo de poeta arrecedente de sentimento telurico e pleno de surxestión da mitoxia nórdica.

Islandia, un dos países mais pequenos do mundo, cos seus cento cincuenta mil habitantes, con unha cultura e unha democracia exemplares, con un dos mais antigos e puros idiomas do grupo escandinavo, ten un Premio Nobel de Literatura, e Kiljan Laxnes ademais do renome que confire ese premio, acada coa súa obra a categoría de fillo exemplar da súa terra, pois apesar de ter vivido longas temporadas en diversos lugares do mundo ausorvidio polos problemas políticos e sociais do século XX, permaneceu sempre fidel á sua patria e escribindo no seu idioma, encol dos seus problemas, acada para en trambos proxeccións universais.

Islandia, un dos países mais pequenos do mundo, cos seus cento cincuenta mil habitantes, con unha cultura e unha democracia exemplares, con un dos mais antigos e puros idiomas do grupo escandinavo, ten un Premio Nobel de Literatura, e Kiljan Laxnes ademais do renome que confire ese premio, acada coa súa obra a categoría de fillo exemplar da súa terra, pois apesar de ter vivido longas temporadas en diversos lugares do mundo ausorvidio polos problemas políticos e sociais do século XX, permaneceu sempre fidel á sua patria e escribindo no seu idioma, encol dos seus problemas, acada para en trambos proxeccións universais.

Temas e persoaxes témilos d-abondo, como os ten todo povo que vive unha auténtica vida; para contalo belidamente só fai falla intelixencia, señores literatos.

Hespaña i-o Marrocos

(Ven da páx. 1a.)
a paz, a unidade, a liberdade, a autoridade i-a Coroa durarán pouo tempo".

Esta verborca hespánica de nete corte totalitario, que caréa de senso algúns para os homes demócratas, revela unha fonda preocupación: a sorte que pode correr o réxime franquista no Marrocos futuro. Como ben quedou demostrado, o Marrocos francés e dono dunha sensibilidade e capacidade política moi superior á do hespán -tamén nos coloniazas hai categorías-. E cando a liberdade, a independencia corde os esforzos do povo marroqui, i-as duas sónas fiquen xunguidas nunha unidade nacional, será o Marrocos francés refexo dunha sociedad máis evolucionada, o que importa as normas para súa organización estatal. Como de cote na historia, Hespaña perderá fadalmonte a súa partida. Craro, por sorte para o progreso i-o bennestar do povo marroqui.

A NOSA TIERRA

MOS AIRES. MARZAL DE 1951

Año XXXVII — Núm. 499

O Falanxismo

O falanxismo co seu réxime de barbarie e salvaxismo, negación das más elementais condicións humanas, sintese exfo de apoio de figuras de rexe, pois tan soio meitos reblandecidos ou corifeos a soldo do mesmo pector son capaces de vivir sin refuxar o réxime tan inhumán e negativo. Por eso, de volta da europa-sarracena dos primeiros intres, que simbolizou Millán Astray e o seu berro de "morra a intelixencia", consciente do seu desprestio universal, o falanxismo percura erguer como pendón calquier feito ou circunstancia que poida favorecer e en seu cinico proceder non se deten enutilizar o cadávare de xentes honestas que en vida manifestaron aberta e constantemente o seu repudio ao oprobioso réxime de facante.

Príncipe foi Manuel de Falla, que nestas terras mantivo até a morte o seu repudio ao falanxismo, e cujo cadávare vimos disputar despois ás autoridades falanxistas no afán novente de utilizar como bandera dunha causa que ele refugara. Agora acabamos de ver de novo ese mártir espirituoso, esprotando vergontamente o cadávare de Ortega y Gasset. Home de espírito liberal, Ortega y Gasset estivo sempre en discrepancia con todo partido ou bandaría, pero que todos respetamos na sua capacidade e valía; todos menos o falanxismo, que pretendeu moralejar xa que non o podían contar entre os seus.

A incompatibilidade moral de Ortega y Gasset co falanxismo manifestouse firme e rexia no seu escrito voluntario de coase vinte anos crebado soio cando sinteu o chamado da morte e quixo ir morrer na súa casa. Entón o falanxismo apoderouse do seu cadávare e fixo do seu entero unha manifestación política cos mais outos xerifaltes falanxistas á cabeza. Todas foron homenaxes oficiais ao home morto, que xa non podía refugalo, nun afán in nobre de cofundir ao mundo.

Pero a verdade chegou poucos días despois, cando mais de mil estudiantes universitarios rendiron a súa homenaxe á esgravia figura e ao seu pensamento, levando unha coroa de loureiro ao seu sartego e escotando a leitura de anacos da sua obra. Nese ato falou tamén Xulian

Esprota Outro Morto Ilustre

Marias, un dos seus más preclaros discípulos, de significado pensamento católico e dereixista, pero, home correcto e honrado que leva vivido e ha saudábel tempada fora de España, que nas suas verbas asinala o valeiro deixado por Ortega y Gasset o ter de deixar a súa cátedra de metafísica e manifestou que ese era el verdadero "homenaxe da xuventude universitaria, dos universitarios sin universidade que somos, dos que tivemos que aprender moitas cousas fora das aulas, nos livros que non son os de texto, en idiomas que

non son o castelán... Entre Ortega y Gasset e nosoutros hai un espacio valeiro e mal ocupado... Ningún nos di que é estudar como debemos estudar, para que estudamos. Ningún nos di para que vale a universidade. Restamos seguros de que xa vale para moi poucos e que é mester cambiarla moi. Pero ninguén nos di cómo, ninguén defende que somos nosoutros a base da universidade".

O noso testemuño de admiración a esa xuventude que supo rendir tan variel e xusta homenaxe de desagravio a proclara figura desaparecida.

Libros Nosos

"OS EIDOS"

De Novoneira

O poeta Novoneira é un dos vaiores positivos das derradeiras xeracións literarias de Galiza. Nasceu en 1930 na bisbarra do Cauvel —inesquecible xeografía após dunhas páxinas antolóxicas de Axel Fole — onde mantén fondas as suas raíces. Deixa agora leva publicado un par de libros poéticos; o segundo é, precisamente, "Os Eidos". Doutro, composto en castelán, non queremos lembrarnos. Ten inéditas ademáis duas obras xa conocidas por algúns amigos: "O Livro das Cantigas" i-a peza de teatro "A Noite é máis que unha pecha escuridade".

Ao traveso da mañífica carta que Ramón Piñeiro dirixe ao poeta e serve de áureo pórtico aos poemas de "Os Eidos", émos doido ouvir o xermelo e nacemento da obra literaria de Novoneira. Digamos que os livros deste novo autor, espallan de cote a consciente realidade interna das suas crises espirituais; intres emocionais, decisivos para a vida do poeta. Os traballos inéditos que deixamos nomeados, prasman, respectivamente, duas fondas esperencias espirituais vividas

intensa e simultáneamente; a Saudeza i-o Amor. A Saudeza revelada "como doença da alma i-o Amor como tentativa de curación". Os breves i-elementais poemas de "Os Eidos", configura o seu profundo i-oxinal sentimento da Terra, xurdido no espírito do poeta ao primeiro contacto con outras paisaxes gallegas e coa vida latente e huma de Compostela. Pois, fillo das terras senileiras do Cauvel, había posto o pé na eterna cibide de pedra, empechado, choido na sua intuición e virxe intensidade. De volta á súa paternidade co dardo fértil dese sentimento na alma, descobre a impoencia da terra canela e compón os breves e belos poemas telúricos de "Os Eidos". A recriación en arte dos estados anímicos do poeta, danos a medida dunha vigorosa personalidade de riqueza e intensa vida interior.

"Na vida da cultura galega, a Terra é un elemento ativo i-esencial" dí Ramón Piñeiro na carta devandita. I-asegundo engade: "a nosa realidade cultural ven a ser a integración do home e maillo telúrico". Na densa convención dese

vaiores, acada o espírito galego a súa obra más representativa e perdurable. Xa na historia das Letras de Galiza, a identificación do home coa Terra cobra inventes dimensións nas súas tres figuras maestosas. Xustamente n-aquelas dota das de sensibilidade suma i-ergüela en concencia, intuitiva ou consciente, do noso ser racial. Lindeladeiras a poesía — dela tratamos — atopa agora a expresión cabal do espírito de Galiza, a integración dese dous elementos realizase nella dun veito concluyente. E neste rasgo propio e fundamental, radica a sua diferenciación substantiva en relación coas de outros povos ainda pertos a nós. Cómo se manifesta a identificación do home coa Terra no libro de Novoneira? Denantes de tanto é mester precisar, en síntesis, como exerguemos esa identificación.

A terra constitúe un poder soberano. Foi previa condición ao home, i-e o leito no cal ten d-extinguirse. A terra impón a sua presencia, ledamente implacábel se nos referimos a Galiza. Dálle ao home os froitos. Aléddalle os ollos. Inspíralle formas de arte. Impónlle, cecáis, reaxementos. Pro a terra é allea aos sentimientos i-o espírito, as facultades creativas do home. Este, en tristes, é capaz de sentir amor sobre todo a súa terra e poseñearse de la. En tensa intuición do espírito, perceber o seu petreirar no sangue, interpretala no seu ser esencial, darlle senso e significación, evaluarla. "Evaluar é criar" decía Nietzsche, e inmenso poeta que posuía, en outo grado, o sentimento telúrico e n-embargante, sentía ao home como o supremo intérprete de todo e criado. E nesa capacidade intuitiva i-afectiva do espírito e do sangue, onde reside a maior ou menor intensidade de identificación do home co seu maior telúrico an-

artístico. Nesta, a terra sempre e un elemento pasivo. Asin é na lírica de Galiza, a de proxectación ecuménica, racialmente telúrica. Dende Pondal a Pura Vázquez — tomémos ao azar un nome contemporáneo — o poeta que recría e da senso humano a terra.

Novoneira no libro "Os Eidos" tenzionan con sentimento unha poesía carente de fonda siñificación reveladora, que eiqui non cabe. Dun poeta dos quilitas de Novoneira. A poesía como a arte en xeral, é un constante risco. O noso xoven poeta acaba de dar no libro "Os Eidos", u paso grave e risco: ceibar a terra e súa propia expresión, anunciaras a el mesmo. Aledónmonos dese gozoso meneo do Cauvel coa súa verdade ouxentiva, elemental e profunda; como un alarde mais da vitalidade da nosa poesía. Pro nos

programos agardando a lírica telúrica do traveso de Novoneira, a súa cabal integración dos vaiores Home e Terra.

Ceramicas de Diaz Pardo

No Centro Galego de Bós Aires seba de realizar, do 16 de decembro ao 3 de xaneiro, unha exposición de cerámica, o outo artista com postelan Isaac Diaz Pardo, con briante éxito. Fai poucos anos pudemos costar eiqui algunas mostras do seu talento pictórico na exposición de pintura gallega, organizada polo mesmo Centro Galego. Deade aquela confeiamolo como unha das figuras representativas da nosa pintura moza. Oxe témozo que admirar como un notabel ceramista. É a partir de 1949, sin abandonar totalmente a plástica, cando comen-

NOVA AUDICIÓN GALEGA

Pola onda de Radio Universidade Ma cidade da Plata espállassense dende o dia 6 do corrente mes unha nova Audición Galega, os días martes ás 21 horas.

A dita audición, que dirixe o Dr. Raúl Sbarra é patrocinada polo xa prestixioso Patronato da Cultura Galega da dita cidade, que tan meritorio labor ven desenrolando a prol do espallamento i-destacación dos vaiores da nosa Terra no que se destaca algúns das figuras intelectuais arxentinos de maior prestíxio.

Felicitamos os organizadores da nova audición e deseñámosles unha ringleira de éxitos na súa patria-madre.

FIESTRA Á TERRA

ERGUETE E ANDA

Cada vegada ven sendo máis forte o cramo que se deixa ouvir en Galiza encol da industrialización da nosa Terra. Non son somentes agora os "separatistas", os nemigos da "sagra unidade da Patria"; os que teiman polo racional aproveitamento das riquezas dos chán galego para deter a mengoa constante do nivel de vida do noso povo, e con ello a emigración masiva das xentes dos nosos agros e do noso mar. Agora rares que até os mesmos xerifaltes do réxime asovallador, comprenden a necesidade de encetar novas fontes de riqueza, sen dúvida en procurar de manter a crescente voracidade insaciável, que tocate à materia tributaria padece o Estado centralista; xa que os tales estanllan quando secos os miolos de tanto cavilar á cata de novos rubros impositivos.

Ficamos todos enteiramente de scordo no tocante a que a industrialización de Galiza é unha urgente e apremiante necesidade, pero iste ancelio somente poderá trocase en realidade achegando o goberno ó povo; é dicir: que os organismos técnico-administrativos que han reixer á Nación Galega, teñen de xurdir do elemento produtor: labregos, mariñeiros, estudiantes, obreros, técnicos, e todo canto constitue un factor na vida ativa da nosa patria, terán que intervir na estruturación do réxime que faga posible a industrialización da Patria galega. "Galiza pra os galegos ó servizo da humanidade" éis o noso lema i o ron sel que teremos de seguir si queremos acadar a realidade das nosas aspiracións.

VIA FERREA OU VIA CRUZIS?

Fai perto dun ano, pra sermos máis concretos no número de A NOSA TIERRA do mes de maio derradeiro, comentábamos con escepticismo as verbas ditas na Crux polo Ministro de Obras Públicas do governo franquista, Conde de Valdellano, tocantes á estrada de ferro de Zamora á Crux, quen, naquel intre, afirmou que as devanditas chás quedarian rematadas no correr do ano e que de contado entrarían en servizo ativo. Nós que sabemos con "tue bois aramos", i o pouco crete que merecen os mandóns do réxime asovallador, que se non caracterizan precisamente pola seriedade e cumprimento das súas promesas i expresións, afirmábamos nisa oportunidade que nada do prometido se cumpriría, que pasaría o tempo, i as locomotoras — símbolos do progreso — non alterarían os seus ruxios o silencio de montes e veigas. E, velahí a confirmación i o acerto do noso descreimento; xa que agora derradeiras impresións técnicas, non será posibel que dentro de tres anos máis poidan circular trenes entre Sant-Iago e Ourense, e que ainsi a falta compretar a superestrutura de grandes treitos entre Ourense e Zamora, co prexicio conseguinte pra a economía local e a perda que supón en intereses a non rendabilidade dos 1.500 millóns de pesetas que somenten neste treito levanse invertidos. Eis a eterna cuestión, moita "cháchara a la española", mais os problemas galegos sia se resolver, i o que pra Galiza debía ser unha via férrea está resultando unha "via cruzis", onde ademais da humillación que supon estar sempre a pedir o que se lle debe como un direito, tes que aturar o escarnio i a bulsa de tanta incumprida promesa.

Dende logo que pra nós, ista é unha situación perfeitamente normal; que Galiza teña que lle pedir a Madrid todo canto é mester levar a cabo a prol do seu progreso e melloramento, e que cando ainda pagando cos seus propios recursos, sexahe preciso superar a lenta, atrazada e retardataria tramitación burocrática da capital do estado; elo resulta a lóxica e natural remanecencia do noso sometimento ó poder central. Ficamos demasiado lonxe de Madrid pra que nos poidan entender xa que, non nos arreda unha gran distancia xeográfica moramos en meridianos enteramente diverxentes; nos estamos en Europa i eles o mesmo poden ficar nos Montes Atlas que na Arabia Saudita.

E esto sabémolo por propia esperencia, caí a que nos amostra o estudo da nosa Historia, que nos mesmos protagonizamos até nos convertir en emigrantes, i-a que nos da o convívio con outros países mais prácticos, mais emprendedores e progresistas. Os que se non decatan dista realidade e se non decataran endexamais son os serviles mandóns que na nosa Patria ofician de axentes do centralismo mesetano que van e venen cabal seus amos a que lles enchan o fardel das promesas tra valeiralos nas páxinas dunha imprensa que cal a nosa cumple a perfección o papel do avestruz, agachar a cabeza para non oír o perigo.

Cando fai falla se cumpran as porféticas verbas de Leiras Pulpeiro cando di:

Que agardan os probes
que a fouce non abranguen
4-a sua ben feita
non fan dunha vez...?

os primeiros poemas das "terras outas e soias do Cauvel". Comezalbor inicial de nen, todo é nos les un nomearse gozoso e puro, sin xelo i-elemental. Son as terras do Cauvel que se nos amostran no seu ser esencial, xeolóxico e cósmico, no seu decorrer sen tempo. Velahí o seu engado i-oxinalidade. Mais, a pesares, nós sentimos a ausencia do poeta coa sua misteriosa intuición reveladora, que eiqui non cabe. Dum poeta dos quilitas de Novoneira. A poesía como a arte en xeral, é un constante risco. O noso xoven poeta acaba de dar no libro "Os Eidos", u paso grave e risco: ceibar a terra e súa propia expresión, anunciaras a el mesmo. Aledónmonos dese gozoso meneo do Cauvel coa súa verdade ouxentiva, elemental e profunda; como un alarde mais da vitalidade da nosa poesía. Pro nos

programos agardando a lírica telúrica do traveso de Novoneira, a súa cabal integración dos vaiores Home e Terra.

BERNALDO SOUTO.